

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Господарське право»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності,	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОПП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	1 курс, 2 семестр; 3 курс, 5 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. заочна форма здобуття освіти: лекцій – 6 год., практичних занять – 2 год. Форма семестрового контролю – Екзамен
Мова(и) викладання	державна
ННІ / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників	Євгенія ЛИПІЙ кандидат юридичних наук, доцент кафедри підприємництва і права. e-mail: yevheniia.lypii@pdau.edu.ua роб. тел. (0532) 56-95-64. сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/lypiy-yevgeniya-anatoliyivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Правознавство»
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члени суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Фахові (спеціальні): СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Результати навчання	РН01. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН02.Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. РН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.
---------------------	--

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Окрім базових правових знань, дисципліна розвиває критичне мислення; вміння аргументовано відстоювати свою позицію; ефективно комунікувати; аналізувати проблеми та працювати в команді; здобувачі набувають навичок прийняття зважених рішень і відповідного ставлення до своїх обов'язків, що є необхідними для успішної професійної діяльності та соціальної інтеграції; особлива увага приділяється вмінню брати на себе відповідальність за прийняті рішення, що є ключовим фактором у досягненні успіху як у професійній, так і в особистісній сфері розвитку.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Надати здобувачам теоретичні та практичні правові знання, зокрема засвоєння найважливіших положень провідних галузей права України, необхідні для забезпечення законності та ефективного вирішення правових питань; формуванні правової свідомості та правової культури, що сприятимуть успішній професійній діяльності.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства. Тема № 2. Державне регулювання у сфері господарської діяльності. Тема № 3. Правовий статус суб'єктів господарювання. Тема № 4. Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання. Тема № 5. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання. Тема № 6. Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності. Тема № 7. Відповідальність суб'єктів господарювання. Тема № 8. Правове регулювання заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарювання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні методи (лекція, бесіда); наочні методи (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); практичні методи (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та судової практики, конспектування), методи самостійної роботи (виконання вдома завдань самостійної роботи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), інтерактивні методи (кейс- метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується Екзаменом із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу
---	--

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaoproosvitniyprocespravlene.pdf) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproosvitniyprocespravlene.pdf). Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
- щодо відвідування занять	У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaoproosvitniyprocespravlene.pdf відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannya2023.pdf, студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні:

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://surl.li/ггукое>
2. Господарський кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. Офіційний вісник України. – 2003. № 11. Ст. 462. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України № 1798-ХІІ від 6 листопада 1991 року. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>

Основні:

1. Подцерковний О. П., Добровольська В. В., Зятіна Д. В., Будурова Г. М. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання). Одеса, 2021. 166 с. URL: <https://surl.li/ucqrpju>
2. Господарське право : навч. посібник / укл. А.А. Бутирський . Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 144 с. URL: <https://surl.li/eijzmz>
3. Вінник О. М. Господарське право в умовах цифровізації економіки : навч. посіб. / Вінник О. М., Шаповалова О. В. ; за заг. ред. Вінник О. М. К. : НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. DOI : <https://doi.org/10.32849/978-617-7087-85-3>
4. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 314 с. URL: <https://surl.li/upwizm>
5. Мелех Л. В. Господарський процес України : підручник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с. URL: <https://surl.li/eutmab>

Допоміжні

1. Липій Є. А., Комзюк А.Т., Комзюк М.А., Адміністративно-правовий режим воєнного стану, введеного в Україні у зв'язку з московською військовою агресією. Науковий вісник публічного та приватного права. Збірн. наук. праць, 2022. Вип. № 3. 2022. С. 100 – 106.
2. Комзюк А. Т., Комзюк М. А., Липій Є. А. Виконання адміністративних актів: новації прийнятого Закону «Про адміністративну процедуру». Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2022. Том 33 (72) № 4. Index Copernicus International. Швидка Т. І. Господарське право в схемах і таблицях : навч. посіб. Харків : Право, 2019. 130 с.
3. Мілаш В. С. Господарське право : навч. посіб. для підгот. до іспитів. 6-те вид., змін. Харків : Право, 2019. 336 с.
4. Горбова Н. А. Господарське право України: навч. посіб. Мелітополь: Однорог Т.В., 2019. 127 с.
5. Господарське право: загальна частина : навч. посіб. / К. Р. Резворович, О. С. Юнін, М. П. Юніна та ін. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
3. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
4. Конституційний Суд України : офіційний веб-сайт України. URL: <http://www.ccu.gov.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Судова влада України : офіційний веб-портал. URL: <http://court.gov.ua/>
7. Офіційне інтернет-представництво Президента України : веб-сайт офіційного інтернет-представництва Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
8. Урядовий портал : єдиний веб-портал органів
9. виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права
протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силябусу

**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	
Тема № 1. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	2	4	3		9
Тема № 2. Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	2	4	3		9
Тема № 3: Правовий статус суб'єктів господарювання.	2	4	3		9
Тема № 4. Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.		4	3		9
Тема № 5. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	2	4	3		9
Тема № 6. Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	2	4	3		9
Тема № 7. Відповідальність суб'єктів господарювання	2	4	3		9
Тема № 8. Правове регулювання заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарювання.		4	3		9
Виконання тестів				8	8
Всього	16	32	24	8	80
Екзамен					20
Разом					100

Заочної форми здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання завдань самостійної роботи (контрольні роботи)	Виконання тестів	
Тема № 1. Загальна характеристика господарського права та господарського законодавства.	-	-	-			-
Тема № 2. Державне регулювання у сфері господарської діяльності.	-	-	3			3
Тема № 3: Правовий статус суб'єктів господарювання.	-		3			3
Тема № 4. Правове регулювання легалізації та припинення діяльності суб'єктів господарювання.	-	-	3			3
Тема № 5. Правове регулювання відносин власності у сфері господарювання.	-	-	3			3
Тема № 6. Зобов'язально-договірні відносини у господарській діяльності.	5	15	-			20
Тема № 7. Відповідальність суб'єктів господарювання	5	15	-			20
Тема № 8. Правове регулювання заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарювання	-	-	-			-
Контрольна робота				20		20
Виконання тестів					8	8
Екзамен						20
Разом	10	30	12	20	8	80
						100

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Денна та заочна форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-7	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
6-5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
4-3	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
2-1	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Неможливо встановити рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Тестове завдання містить 8 питань за кожну правильну відповідь здобувач отримує 1 бал

Шкала та критерії оцінювання опитування*Для денної та заочної форм здобуття освіти*

Кількість балів		Критерії оцінювання
2	5-4	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Вільно та розгорнуто відповідає на поставлене запитання
1,5	3	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Вільно та лаконічно відповідає на поставлене запитання
1,0	2	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Потребує навідних питань задля того, щоб сформулювати основну відповідь. Відповідь містить помилки та / або дуже лаконічна
0,5	1	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Має значні труднощі з відповіддю, допускає багато помилок або грубі помилки.
0	0	Неможливо встановити рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання, адже відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях*Денна та заочна форми здобуття освіти*

Кількість балів		Критерії оцінювання
4	15-12	на високому рівні розкриті питання практичного завдання; здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
3	11-8	на середньому рівні – здобувач демонструє знання і розуміння основних положень практичного завдання, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.
2	7-4	на достатньому рівні – здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень питання; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.
1-0	3-0	на низькому рівні – здобувач демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази, відсутня здатність формулювати ідеї і концепції для використання у професійній діяльності, не усвідомлює цінність захисту територіальної цілісності та демократичного устрою України / неможливо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Денна та заочна форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	на високому рівні розкриті питання завдання самостійної роботи; здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
2	на середньому рівні – здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.
1	на достатньому рівні – здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхневе уявлення про цінність захисту незалежності України.
0	на дуже низькому рівні – здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Заочної форми здобуття вищої освіти (контрольна робота)

Кількість балів	Критерії оцінювання
20-17	на високому рівні можна оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів: розкриті питання завдання самостійної роботи; здобувач демонструє глибоке розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі, аргументовано обґрунтовує свою думку, дає повну, вичерпну відповідь, яка складається з правильного юридичного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань, вірного посилання (за необхідності) на відповідні законодавчі та нормативні акти, здобувач володіє гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями, формулює ідеї та концепції для використання у професійній діяльності, усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
16-12	на середньому рівні оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів – здобувач демонструє знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки та формулює визначення юридичного поняття; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді, яка складається з доцільного і логічного теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні законодавчі та нормативні акти, але має окремі неточності у формулюваннях, демонструє базове володіння професійними знаннями і часткове усвідомлення значення захисту незалежності та територіальної цілісності України.

11-6	на достатньому рівні оцінити можна оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів – здобувач демонструє неточні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; висновки неповні без розуміння необхідної нормативно-правової бази; наявні несуттєві помилки під час відповіді, що свідчить про неповне оволодіння професійними знаннями, не здатний сформулювати чіткі ідеї для використання у професійній діяльності, має поверхнєве уявлення про цінність захисту незалежності України.
5-1	на дуже низькому рівні можливо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів – здобувач демонструє практично відсутні знання і розуміння основних положень завдання самостійної роботи; відповіді містять грубі помилки; викладений матеріал є неповним і недостовірним, з великими помилками в обґрунтуванні та нормативно-правовій базі, не володіє базовими знаннями, не здатний сформулювати професійні ідеї, не усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України,
0	контрольна робота не виконана, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	19 - 20	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади, демонструє глибоке розуміння гуманітарних, природничо-наукових та професійних знань, формулює ідеї, концепції, усвідомлює цінність захисту незалежності та територіальної цілісності України. Здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	16 - 18	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять; частково демонструє професійні знання і здатність їх використовувати, усвідомлює важливість захисту демократичного устрою України. Здобувач демонструє достатньо високий рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	11- 15	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами; демонструє обмежену здатність формулювати ідеї та концепції, частково усвідомлює цінність захисту незалежності України. Здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	6 - 10	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади; не демонструє достатніх професійних знань і не показує повного усвідомлення важливості захисту територіальної цілісності України. Здобувач демонструє задовільний рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	1 - 5	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять; не демонструє розуміння професійних знань або цінностей демократичного устрою. Здобувач демонструє низький рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити рівень формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	20 балів	

*екзамен складається з 2 теоретичних питань